

REKTORS BREV

April 2014

Sista ansökningsdag till höstens utbildningar var den 16 april. Nytt rekord slogs med totalt över 390 000 sökande, vilket är en ökning med drygt två procent. Stora ungdomskullar i kombination med att lågkonjunkturen hänger i och ger ett kärvt arbetsmarknadsläge är förklaringar till det höga söktrycket, men naturligtvis också värderingen av vikten av högre utbildning inför ett kommande yrkesliv. För vår del gäller en ökning av antalet sökande med sju procent. En viss minskning har däremot skett av antalet förstahandssökande till program. Förklaringen är ett minskat utbildningsutbud och innebär därför inte att antalet förstahandssökande per antagen student minskar.

Vårändringsbudgeten som överlämnades till riksdagen den 9 april innebar att 10 500 nya platser till ett värde på cirka 800 Mkr tillfördes universitet och högskolor. En successiv utbyggnad kommer att ske. 2018 är den nya satsningen fullt utbyggd. Platserna och tilldelningen är permanent och höjer det samlade utbildningsanslaget. Platserna ska nästan uteslutande användas till utökning av lärarutbildningen, en mindre del avser vårdutbildningar. En viktig omständighet i sammanhanget är att om söktrycket kommer visa sig vara otillräckligt för en utökning av de prioriterade utbildningarna är det möjligt att använda platserna till andra utbildningar och satsningar. Vår tilldelning är 89 platser 2015 och 228 platser fullt utbyggd 2018. Vår bedömning är att tilldelningen är på en rimlig nivå med hänsyn tagen till den stora utbyggnad av lärarutbildningen som sker vid Göteborgs universitet där tilldelningen är över 1000 helårsstudieplatser fullt utbyggd.

Förhandsinformation om vårpropositionen lämnades till rektorer och ersättare på ett möte på Rosenbad i mitten av mars. Här informerades också om förändringen av regler för migration. Permanent uppehållstillstånd kommer att ges till doktorander efter genomförd forskarutbildning och avlagd examen. För studenter som genomfört utbildning på grundnivå eller avancerad nivå gäller uppehållstillstånd i sex månader. Förändringarna, som är mycket välkomna, träder i kraft den 1 juli.

Vi har också genomfört vår departementsdialog. Dialogen är ett tillfälle för oss att beskriva vårt lärosätes strategier och utveckling och för att argumentera för de särskilda äskanden som vi framför i budgetunderlaget. Dialogen är

också ett tillfälle att ta del av hur departementet uppfattar Högskolan i Borås. Det var ett givande möte där statssekreteraren deltog inledningsvis med särskilt intresse för hur vi ser på utvecklingen av högskolelandskapet i Västsverige och samverkan med andra lärosäten. Vi kommer för övrigt att ägna styrelseseminarier på torsdag eftermiddag och kväll åt frågan om mål för Högskolan i Borås i ett förändrigt högskolelandskap.

Uppfattningen från departementet om vår verksamhet är positiv och vi redovisar också gynnsamma värden och gynnsam utveckling på de nyckeltal som departementet tar fram och baserar sina bedömningar på. En inte minst viktig omständighet och ett viktigt nyckeltal är antalet förstahandssökande per antagen student. Här är vårt värde 1,5 vilket kan jämföras med snittet för riket som är 1,3. Viktiga omständigheter är också att antalet publicerade vetenskapliga artiklar och frekvensen av citering av forskningspublikationer ökar. Våra argument och resonemang kring fler designplatser och ökade medel till konstnärlig forskning föranledde en bra diskussion. Något utökat takbelopp som konsekvens av fler designplatser kan vi inte förvänta oss i budgetpropositionen för 2015, men det finns en stor förståelse för att vår designutbildning måste vara betydligt större än de 66 platser vi tilldelas och avräknar. Några väsentligt utökade forskningsmedel är inte heller att räkna med eftersom större förändringar sker i samband med att forskningspropositionerna läggs vilket sker var fjärde år. 2016 är nästa gång och nu gäller det för oss att verkligen argumentera för vår sak inför nästa forskningsproposition.

Vi känner stöd för våra argument för ökade medel till vår konstnärliga verksamhet från kollegor inom det konstnärliga området. Det är också viktigt att våra samarbeten med de konstnärliga högskolorna fortsätter att utvecklas. Vi har sedan förra styrelsemötet besökt Konstfack och diskuterat gemensamma angelägenheter med ledningen. Vi har också varit i Helsingfors på Aalto University och informerat oss om verksamheten. Vårt fokus var på fusionen av tre fristående universitet i Helsingfors och utvecklingen av samspillet mellan design, teknik och management inom det nya universitetet. Vi har också haft besök från ledningen för Beckmans designskola, informerat varandra om våra verksamheter och resonerat om former för samverkan.

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) ge

nomförde den 26 mars vårens Förbundsförsamling i Karlskrona på Blekinge Tekniska Högskola. Tre frågor dominerade mötet. Vi diskuterade matchningen mellan de utbildningar som vi tillhandahåller och de behov som arbetsmarknaden har och redovisar. Vi diskuterade hur resurser fördelas och bör fördelas från riksdagen till lärosätena och vi diskuterade vikten av tämligen omedelbara förändringar av modellen för kvalitetsutvärdering av våra utbildningar. De tre behandlade frågorna är stora och viktiga för utvecklingen av högre utbildning.

I den första frågan är min uppfattning att vi måste klargöra och argumentera för det uppdrag vi har och syftet med högre utbildning. Vi får inte hamna på defensiven i förhållande till aktörer i vår omgivning, till exempel Svenskt Näringsliv. Jag har också författat en debattartikel i frågan för publicering i Borås Tidning där jag utvecklar mina ståndpunkter.

I den andra frågan är ett huvudspår att få ett samlat anslag och inte som idag en uppdelning i utbildning och forskning. Frågan har varit på dagordningen länge och en konkretisering av hur ett sådant system skulle se ut vid fördelning av resurser och vid uppföljning av hur resurserna används bör göras. Därefter kan diskussionen återupptas om hur resursfördelningsmodellen bör utvecklas.

Den tredje frågan om utformningen av kvalitetsutvärderingssystemet utmynnade i ett ställningstagande från samtliga rektorer som redovisades i form av en debattartikel publicerad i Svenska Dagbladet den 13 april. Utbildningsministern var tydlig i samband med en interpellationsdebatt i riksdagen om utvärderingssystemet att han välkomnade synpunkter från sektorn och genom debattartikeln framförde vi rektorer vad vi anser behöver göras nu. I sammanhanget ska också nämnas att tidigare rektorn på Karolinska institutet har fått regeringens uppdrag att utreda frågan om det framtida kvalitetsutvärderingssystemet och att universitetskanslern lämnar sitt uppdrag i förtid. Han har fått regeringens uppdrag att utreda frågan om universitet- och högskolors utbildningsutbud. Före sommaren ska ny kansler utses.

Naturvårdsverkets utvärdering och ranking av myndigheternas miljöledningsarbete har publicerats. 190 myndigheter ingår i utvärderingen. Av de 188 myndigheter som bedömts, två har av något skäl inte lämnat in något underlag, har 23 givits 15 poäng av 15 möjliga. Vi är en av dessa myndigheter och ett av fyra lärosäten med full pott. Naturligtvis mycket glädjande att få full pott och vara i topp. Men det finns ett bekymmer med Naturvårdsverkets ranking, nämligen att kriterierna inte är tillräckligt utslagsgivande. Många myndigheter erhåller 14 poäng och det som skiljer oss 23 från ett stort antal myndigheter med 14 poäng är att vi 23 har certifierade miljöledningssystem. Vi vet vad det innebär att få allting på plats och ta steget och genomföra en certifiering. Vi vet också hur kvalitetsdri-

vande certifieringen och återkopplingen från revisorerna är. Så problemet med Naturvårdsverkets ranking är helt enkelt att det är svårt och krävande att få 15 poäng, tämligen enkelt att få 14 poäng! Detta sagt med risk för att få många av mina kollegor på mig. Vi 23 borde uppmärksammas mycket mera av Naturvårdsverket och av regeringen. Ska det finnas en ranking och betygsättning av miljöledningsarbetet ska den visa på skillnader och vara kvalitetsdrivande.

På temat miljöledningssystem och hållbar utveckling och som ett uttryck för våra höga ambitioner vill jag nämna att vi genomfört ett seminarium rörande innebörden av The Sustainable University. En bra presentation av innebörden och argument för och emot att använda benämningen Hållbar högskola redovisades. Det blev ett mycket givande seminarium och frågan kommer att tas upp igen. Vi har också varit värd för en så kallad HU2-dag. HU står för Högre Utbildning för Hållbar Utveckling. Initiativtagare till HU2, som riktar sig till samordnare inom hållbar utveckling vid universitetet och högskolor, är Göteborgs universitet. Denna gång hade vi det hedrande uppdraget att arrangera. Vi hade också stort utrymme i programmet för att beskriva våra mål och aktiviteter inom området.

Bertil Törsäter, regionutvecklingsdirektör i Västra Götalandsregionen, har gått i pension och i början av april var det avtackning i Regionens Hus i Göteborg. Vi var där för att visa vår uppskattning. Bertil har betytt mycket för regionens profilering och insatser inom regionsutvecklingsområdet. Han har varit aktiv i samarbetet med universitet och högskolor och verkat för ett ökat samarbete. Det viktiga forskningssamarbete som vi nu bedriver med Högskolan i Skövde hade inte kommit till stånd utan Bertils engagemang och stöd. Det var en mycket trevlig avtackning med många trevliga samtal och många fina tal, bland andra av vår styrelseledamot Agneta Mårdsjö.

Vänliga hälsningar

Björn Brorström
Rektor